

השיטה של מור השקעות לרווח מהיר: קרן שמממנת תביעות נגד חברות

מור ליטיווסט, קרן למימון תביעות משפטיות, מימנה תביעה שאחת מתוצאותיה היא חשיפה וסיכון פעילותה של חברת ההתפלה הישראלית IDE במדינות ערב ■ בכיר במור: "עובדים רק עם עורכי דין שמוכנים לפשרה" ■ מור קרנות השקעה פרטיות: "החלטות השקעה מתקבלות בידי ועדה מקצועית ללא מעורבות מור"

יורם גביון לעקוב

05 בנובמבר 2025

המלחמה בעזה הפכה את החברות הישראליות, האקדמיה הישראלית ובמידה מסוימת את הציבור הישראלי לאורח לא־רצוי בחו"ל. חברות רבות דיווחו על אובדן לקוחות ושוקים, סולקו ממכרזים שבהם השתתפו, ונושלו ממכרזים שבהם זכו. הקהילה האקדמית הבינלאומית הפנתה את גבה בצורה בוטה לחוקרים ישראלים, והחרם האקדמי מאיים על זכאותם להתמודד על מענקים הניתנים במסגרת הורייזן — תוכנית המימון של האיחוד האירופי.

על רקע המצוקה מפתיע לגלות שדווקא גוף ישראלי מוכר וחזק עומד פיננסית מאחורי תביעה, שאחת התוצאות שלה עלולה להיות פגיעה בחברה ישראלית שמצאה דרך לפעול בשוק הערבי בעשור האחרון.

לפני שבועיים נחשף בתקשורת שחברת IDE — המתמחה בתכנון, רכש והקמה של מתקני התפלה — השתתפה בהקמת מתקני התפלה בערב הסעודית, פקיסטן כוויית ועומאן. חברות ישראליות רבות פועלות במדינות ערב באמצעות סוכנים או חברה, שמשמשת צינור ומשווקת את מוצריה של החברה הישראלית תחת מותג אחר — שמסתיר את מדינת המקור של המוצר.

אבשלום פלבר, מנכ"ל IDE

מצבה של IDE אינו מקרה רגיל של חברה ישראלית שמחפשת דרכים יצירתיות לפעול במדינות ערב. השוק הערבי, בעיקר במדינות המפרץ הפרסי, הוא 50% מהשוק העולמי של ההתפלה — נתח גבוה מכל שוק מוצר אחר. מעבר לכך, פרויקטים של התפלה במרבית המדינות, להוציא ארה"ב, ממומנים על ידי המדינה ונמצאים תחת הרגולציה שלה.

גם משום כך חשיפת זהותה של IDE היא בעלת פוטנציאל נזק אדיר לעסקיה בעולם הערבי, כי היא מעמידה את הממשלים במדינות ערב תחת ביקורת ציבורית נוקבת, שתקשה עליהם בעתיד להעלים עין ממעורבותה תחת מסווה באספקת תכנון ומוצרים לפרויקטי התפלה.

החשיפה הפומבית של פעילות IDE במדינות מוסלמיות התרחשה כמה שבועות לאחר תביעה שהוגשה נגדה בבית הדין הבינלאומי לבוררות (ICC) — במימון של מור קרן ליטיווסט, שהוקמה בדצמבר 2024.

מור ליטיווסט היא שותפות שבבעלות מור השקעות (4677 **+1.74%**) (30%), משרד עורכי הדין שבלת, ועורך הדין אופיר סמו (35% לכל אחד). מור קרן ליטיווסט, שמשתייכת לקבוצת קרנות ההשקעה האלטרנטיביות של מור השקעות, מנהלת קרן השקעה בתביעות, וגייסה 110 מיליון שקל ממשקיעים כשירים — כולל 5 מיליון שקל שהשקיעה בה מור השקעות, שנסחרת בבורסה בשווי 3.5 מיליארד שקל.

בכיר במור: "מרגע שאנחנו מסכימים לממן את התביעה, יחסי הכוחות משתנים כי הגוף הנתבע יודע שיש לגוף מולו כסף. הסיסמה שלנו — אנו לא מחפשים ניצחון"

בכיר במור מסביר שהמודל של הקרן מבוסס על עבודה משותפת עם 50 עורכי דין בעלי אחוזים גבוהים של זכייה בתביעות. עורכי דין אלה מציעים לקרן לממן את התביעה, וזו מפנה אותה למאגר של 250 עורכי דין מתמחים, שבודקים כל תביעה וממליצים אם לממן אותה. אם התשובה חיובית, התביעה מופנית לוועדה שמורכבת משופטים בדימוס.

"אנחנו עובדים רק עם עורכי דין שמוכנים ללכת לפשרה בתיק — אחרת לא נממן את התביעה", אומר הבכיר במור. בהנחה שעורך הדין מוכן להתפשר ונוקב בסכום שעליו יסכים להתפשר, ועדת השופטים בדימוס תעריך מה הסבירות להגיע לפשרה בתיק בסכום שננקב.

מור ליטיווסט מסכימה לממן בממוצע 15% מהתיקים שמופנים אליה מלכתחילה, ומתבססת על הסטטיסטיקה שלפיה 85% מהתיקים מסתיימים בפשרה.

לדברי הבכיר, "מרגע שאנחנו מסכימים לממן את התביעה יחסי הכוחות משתנים משום שהגוף הנתבע יודע שיש לגוף מולו כסף. הסיסמה שלנו היא אנחנו לא

מחפשים ניצחון, אלא פשרה — משום שהיא נותנת שני דברים: ודאות והחזר מהיר על ההשקעה".

ההחזר במקרה של מור ליטיווסט הוא תשלום כל הוצאותיה בתיק ורווח של 100% על הסכום שהשקיעה בו. במקרה של הפסד בתיק, התובע לא משפה את מור ליטיווסט על הוצאותיה — כך שמרגע שמור הסכימה לממן את התביעה, כל הסיכון עובר אליה.

חברות ישראליות רבות פועלות במדינות ערב באמצעות סוכנים או חברה, שמשמשת צינור ומשווקת את מוצריה של החברה הישראלית תחת מותג אחר — שמסתיר את מדינת המקור של המוצר

מתקן התפלת מים בערב הסעודית צילום: REUTERS

בכיר אחר בקרן מדגיש שהיא אינה מתערבת בניהול התיק. "אנחנו יושבים במושב האחורי, פסיביים לגמרי — כי אנחנו רוצים לעסוק במימון בלבד", הוא אומר.

הטריק: לשכנע את הצד הנתבע להתפשר

עיקרון אחר של הקרן הוא שעורכי הדין המנהלים את התביעה אינם מתוגמלים על שעות העבודה שהם משקיעים בניהולה, אלא מקבלים אחוזים מסכום הפשרה.

מודל תגמול זה מייצר זהות אינטרסים של כל המעורבים בצד התובע לסיים את התביעה בפשרה מהירה ככל האפשר. מור ליטיווסט תקבל, על פי הסכם עם התובע, תשואה של 100% על השקעה בתיק — והרווח מתיק שהגיע לפשרה מהירה יפצה אותה על התיקים שאותם מימנה והסתיימו בהפסדו של הצד שמימנה.

לעורכי הדין יש אינטרס להגיע לפשרה מהירה ככל האפשר, כדי לייצר לעצמם רווח גדול ככל האפשר על כל שעת עבודה שהשקיעו בתיק (ושעליה הם כאמור לא מתוגמלים).

הטריק, אם כן, הוא לגרום לצד הנתבע להשתכנע שגם לו כדאי להתפשר — כלומר "לקנות" את הסיכון שיפסיד בתביעה, או להעריך כי הנזק שייגרם לו מניהול התיק (Nuisance Value) גדול משמעותית מהסכום שיידרש לשלם

לתובע כחלק מהפשרה. דרך פוטנציאלית לעשות זאת היא להפעיל לחץ על הצד
הנתבע דרך התקשורת.

הגורמים לסכסוך לא ברורים לגמרי

המקרה של IDE ממחיש את המודל העסקי של ליטיוסט. IDE היא חברת הנדסה
שמעסיקה 800 עובדים ומקימה מתקני התפלה ברחבי העולם — כולל כל מתקני
ההתפלה הגדולים שנבנו עד כה, ונבנים בימים אלה, בישראל (אשקלון, חדרה,
שורק 1, [שורק 2](#) וגליל מערבי).

מתקן ההתפלה באשקלון. IDE הקימה את כל מתקני ההתפלה הגדולים שנבנו עד כה בישראל צילום: Eitan Simanor / Alamy Stock Photo

IDE נתבעה במחצית ספטמבר 2025 בבית הדין הבינלאומי לבוררות (ICC) על ידי
החברה השווייצית סוויס אנרג'י (Swiss Energy & Water) בסכום שהוערך על
ידה ב-66 מיליון דולר — בטענה לשלילת הזדמנויות עסקיות מסוויס אנרג'י
בתקופת ההסכם ביניהן.

התביעה הוגשה ארבעה חודשים לאחר ש-IDE ביטלה את ההסכם עם סוויס
אנרג'י, והגישה בקשה לבוררות בלונדון על סכום של 25 מיליון דולר — בטענה
לאי־תשלום התמורה עבור רכישת מניותיה של IDE בסוויס אנרג'י אנד ווטר.

סוויס אנרג'י קיבלה מ-IDE רישיון להשתמש בידע שלה בקבוצת מדינות במזרח
התיכון ובצפון אפריקה, שהוגדרה בהסכם, ושבהן IDE הייתה מנועה מלהשתתף.

החברה השווייצית תיפקדה בין 2010 ל-2025 כזרוע ביצועית של IDE. היא
קיבלה ממנה שירותי הנדסה ורכש — ולאחר שזכתה במכרזים, הקימה את מתקני
ההתפלה באמצעות צוות משלה.

בחמש השנים הראשונות להסכם, החברה השווייצית הייתה בבעלות IDE,
ומ-2015 הייתה בשליטת איש העסקים ההודי סנג'יב וארמה. כחלק משיתוף
הפעולה בין החברות, סוויס אנרג'י הקימה מתקני התפלה בערב הסעודית, כוויית
פקיסטן ועומן.

**לא ברור מי הדליף על הקשר בין סוויס אנרג'י ל-IDE שנחשף
בתקשורת. אבל ברור שהפרסום עלול לגרום ל-IDE נזק
משמעותי אם תרצה לפעול בערב הסעודית ובמדינות
מוסלמיות אחרות במרכז אסיה ובצפון אפריקה**

הגורמים לסכסוך בין IDE לסוויס אנרג'י לא ברורים לגמרי — אבל סביר להניח כי ברקע התביעה של סוויס אנרג'י הייתה האפשרות ש-IDE תנצל את זכותה לסיים את ההסכם החל בדצמבר 2025 ועד סוף 2027; והאפשרות שהסכמי אברהם יורחבו גם לערב הסעודית.

כמו כן, כי הסבירות שסיום המלחמה בעזה וההתקדמות בהשלמת פרויקט שורק 2 — יביאו לחידוש המגעים לביצוע הצעת מכר והנפקה פרטית ב-IDE, שהופסקו עם פרוץ המלחמה בעזה באוקטובר 2023.

לא ברור מי הדליף על הקשר בין סוויס אנרג'י ל-IDE שנחשף בתקשורת. אבל ברור שהפרסום עלול לגרום ל-IDE נזק משמעותי אם תרצה לפעול בערב הסעודית ובמדינות מוסלמיות אחרות במרכז אסיה ובצפון אפריקה; לסכן את עובדיה, שחלקם השתתפו באופן פעיל במלחמה בעזה; ולהפריע בהליך של צירוף שותף.

יתרה מזאת, בניגוד לטענה כי מור ליטיווסט אינה מתערבת בניהול התביעות, בכיר המקורב לקרן ליטיווסט נתן באחרונה לגורם ב-IDE עצה ידידותית — להתפשר עם סוויס אנרג'י ולסיים את הפרשה. לדבריו, חלק מהמעורבים לא היססו להסלים את העימות ולחשוף מידע רגיש נוסף שנמצא על שרתיה של IDE.

האם מור בכלל צריכה לממן תביעה כזאת?

התביעות ההדדיות בין סוויס אנרג'י ל-IDE יתבררו בבית הדין הבינלאומי לבוררות בחודשים או בשנים הקרובות — ואולי יגיעו להסכם פשרה, כפי שמור ליטיווסט מקווה.

ועדיין, בלי קשר לתוצאות ההליך, תוצרי הלוואי שלו מעלים את השאלה האם חברה שעוסקת בניהול כספי ציבור ושהונה העצמי מתבסס על רווחים מניהול כספים אלה (ייתכן שגם של עובדי IDE) צריכה לממן תביעה מסוג זה.

יוסי לוי, מנכ"ל משותף במור השקעות

תביעה שמרימה את המסך מעל חברה ישראלית, שמצאה דרך להתמודד עם החרם הערבי, מסכנת מקומות עבודה — וייתכן שגם חושפת חלק מעובדיה לסיכונים הנגזרים משירות המילואים שלהם.

גם אם נתעלם מהמקרה הספציפי של הסכסוך המסחרי בין IDE לסוויס אנרג'י, לא ברור אם חברה ציבורית שליבת עסקיה היא ניהול כספי ציבור צריכה לעסוק

במימון תביעות — או שהיא צריכה להניח פעילות זו למשרדי עורכי דין ולקרנות השקעה פרטיות.

למימון התביעות יש אמנם יתרון מבחינתה של מור השקעות בכך שאין מתאם בין פעילות זו לרמת המחירים והפעילות בשוק ההון, אבל פעילות משפטית מסוג זה אינה משרתת את האינטרסים של עמיתי קופות הגמל והפנסיה, שמנהלת חברת מור גמל ופנסיה — החברה הבת של מור השקעות (65.9%) ומקור רווח עיקרי שלה — ועלולה אף להקטין את פוטנציאל ההזדמנויות העסקיות העומד בפני מור גמל ופנסיה.

סוויס: זו מניפולציה; IDE: אסטרטגיה פסולה

ממור קרנות השקעה פרטיות נמסר בתגובה: "הקרן מקבלת החלטות השקעה על ידי ועדה מקצועית, ללא מעורבות של מור או מי מנציגיה — ותוך הפעלת שיקולים מקצועיים, שמציבים את האינטרסים של משקיעי הקרן במרכז".

מסוויס אנרג'י נמסר בתגובה: "הטענות שמועלות על ידי IDE נגד סוויס אנרג'י הן מניפולציה שהומצאה על רקע סכסוך מסחרי בין החברות. IDE, ולא סוויס אנרג'י, היא שלא נענתה לדרישת סוויס אנרג'י, שנשלחה גם בכתב וגם כחלק מהליך הבוררות, להתחייב שלא לחשוף את הקשר העסקי בין הצדדים.

"דרישה שנועדה להגן על העובדים, שחלקם אף מצויים במדינות שחשיפתם כמקושרים לישראל עלולה להעמידם בסכנה ממשית.

"במקום להתחייב להגן על עובדי שתי החברות, ובמקום לעמוד בהתחייבויותיה הכספיות, IDE בוחרת לפנות לפוליטיקאים, ללוביסטים ולעיתונות, בטענות כוזבות, כדי להפעיל לחצים פסולים. סוויס אנרג'י לא תיתן ל-IDE להלך עליה אימים, ותפעל בהליכים המשפטיים הרלוונטיים לקבלת הפיצויים המגיעים לה, כמו גם לחשיפת פרקטיקות העבודה הפסולות (והמתועדות) של IDE שאינן מקובלות, ואף מעבר לכך.

IDE: "הדברים המופיעים בכתב התביעה של הצד השוויצ'י הם טענות שקריות לחלוטין, בבחינת 'הנייר סובל הכל', שמטרתן היחידה היא לייצר לחץ פסול להשגת כספים שאינם מגיעים להם"

סוויס אנרג'י מיוצגת בישראל על ידי משרד עורכי הדין יוסי האזרחי ועל ידי משרד
עמר רייטר ז'אן שוכטוביץ ושות'.

מ-IDE נמסר בתגובה: "IDE היא חברה פרטית מצליחה, המעסיקה אלפי עובדים
בפרויקטים שונים בישראל ובעולם, ומהווה סמל למצוינות ישראלית ובינלאומית
בתחום ההתפלה. כמו חברות ישראליות רב-לאומיות רבות, IDE פועלת בשווקים
הבינלאומיים לפי הסטנדרטים המחמירים ביותר.

"לעניין הסכסוך מול החברה השווייצית, מדובר במחלוקת עסקית הנדונה בימים
אלו בבוררות בבריטניה, לאחר ש-IDE היא זו שהגישה תביעה נגדה —
וכאסטרטגיה פסולה נענינו בתביעה שכנגד. הדברים המופיעים בכתב התביעה
של הצד השווייצית הם טענות שקריות לחלוטין, בבחינת 'הנייר סובל הכל', שמטרתן
היחידה היא לייצר לחץ פסול להשגת כספים שאינם מגיעים להם.

"לצד זאת, יש לציין כי לפי הידוע לנו, גורמים אינטרסנטיים בישראל משתפים
פעולה עם הצד השווייצית, לרבות מימונה של התביעה בידי מור השקעות, וכל זאת
במטרה לחבל בסיכויי IDE לזכות במכרזי התפלה. למרות זאת, נמשיך לפעול
במסירות ובמקצועיות, ולהוביל את תחום התפלת המים בישראל ובעולם".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

[+ התפלה](#) [+ תביעה](#) [+ קרן השקעות](#) [+ עורכי דין](#)

הצג עוד

דיוורים | מערכת | הנהלה | תנאי שימוש | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות |
צרו קשר | פרסמו אצלנו | הצהרת נגישות

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ